

NPO DETAILANALYSE

2025-01-20_POW_05879117

Uitzending: NPO-Sending | 2025-01-20 | Geanalyseerd op: 2026-05-23 00:04

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

3.7/10

Lichte onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Midden</i>	<i>Midden</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

5.0 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof is sinds juli 2024 in functie als extraparlamenteair kabinet, gesteund door PVV (37 zetels), VVD (24 zetels), NSC (20 zetels) en BBB (7 zetels). Premier Dick Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA met 25 zetels, gevolgd door D66 (9 zetels), CDA (5 zetels), SP (5 zetels), SGP (3 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels), FvD (3 zetels) en DENK.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1,1	5	Oppositie	Sociaaleconomisch links, anti-marktwerking
GL-PvdA	2,4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, humaan asielbeleid, eerlijk delen
PvdD	2,5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat, links-progressief
D66	4,8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU, onderwijs
CDA	5,5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden-rechts
NSC	5,8	20	Regering	Bestaanszekerheid, beheersbare migratie
CU	6,0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal, midden-rechts
VVD	7,0	24	Regering	Vrije markt, liberaal-rechts, migratie beperken
BBB	7,5	7	Regering	Agrarisch-populistisch, boerenbescherming
SGP	7,8	3	Oppositie	Reformatorisch, ver rechts
PVV	9,2	37	Regering (grootste)	Anti-islam, asielstop, nationale soevereiniteit
FvD	9,5	3	Oppositie	Extreemrechts, Baudet, anti-establishment

De belangrijkste politieke conflictlijn betreft migratie en asielbeleid, waarbij het kabinet-Schoof een streng restrictief beleid nastreeft dat op felle weerstand stuit van linkse en progressieve oppositiepartijen. Een tweede spanningslijn betreft de klimaat- en energietransitie, waarbij de coalitie klimaatambities wil afzwakken terwijl GL-PvdA en D66 verdergaande maatregelen eisen. Ten derde speelt de verhouding tot de rechtsstaat en democratische instituties een rol, mede door de kritiek van PVV op de NPO en de rechterlijke macht. Tot slot is er spanning rond de koopkracht en bestaanszekerheid van burgers, een thema waarop NSC en linkse partijen deels overlappen maar fundamenteel van aanpak verschillen.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarvan artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist over het totale aanbod. De NPO is opgebouwd uit afzonderlijke omroepverenigingen (zoals BNNVARA, AVRO-TROS, KRO-NCRV) met eigen redactionele verantwoordelijkheid, waarbij pluralisme over het gehele aanbod wordt beoordeeld en niet per afzonderlijke uitzending. PVV en Wilders hebben de NPO herhaaldelijk bekritiseerd als "linkse omroep", wat de politieke gevoeligheid van mediaberichtgeving in Nederland vergroot.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

De uitzending betreft een avondjournaal (NOS Journaal) van 20 januari 2025, gericht op nieuwsfeiten: de inauguratie van Trump, binnenlands nieuws en sport. Er worden geen Nederlandse partijposities inhoudelijk besproken of getoetst. Geen enkele Nederlandse partij komt aan het woord of wordt inhoudelijk gerepresenteerd.

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingsrepresentatie vs. Programmapositie
VVD	0	Niet aan bod — geen verwijzing naar VVD-standpunten
PVV	0	Niet aan bod — geen verwijzing naar PVV-standpunten
GL-PvdA	0	Niet aan bod — geen verwijzing naar GL-PvdA-standpunten
NSC	0	Niet aan bod — geen verwijzing naar NSC-standpunten
D66	0	Niet aan bod — geen verwijzing naar D66-standpunten
BBB	0	Niet aan bod — geen verwijzing naar BBB-standpunten
CDA	0	Niet aan bod — geen verwijzing naar CDA-standpunten
SP	0	Niet aan bod — geen verwijzing naar SP-standpunten

Samenvatting Partijbias

- Nauwkeurigste weergave: Niet van toepassing (geen partij inhoudelijk behandeld)
- Sterkste vertekening: Niet van toepassing
- Gemiddelde afwijking van 0: 0,0
- Conclusie: De uitzending bevat geen inhoudelijke behandeling van Nederlandse partijposities. Het betreft een feitelijk nieuwsjournaal met internationale berichtgeving (Trump-inauguratie), binnenlandse criminaliteitsberichten en sport. Partijpolitieke bias op het niveau van programmaposities is in deze uitzending structureel niet meetbaar.

Links-Rechts-Algehele Tendens

TENDENTIESCORE: +0,3

INDELING: Uitgebalanceerd (lichte linkse tendens)

Motivering: De uitzending bevat geen expliciete partijpolitieke stellingname. Er is een lichte tendens waarneembaar in de framing van Trump-gerelateerde onderwerpen: de vermelding van "rechtse-radical president Milei" (05:05) als beschrijvende kwalificatie zonder vergelijkbaar label voor andere aanwezige leiders wijst op een marginale asymmetrie in woordkeuze. De overige berichtgeving is feitelijk en neutraal van toon, waardoor de algehele tendens als nagenoeg uitgebalanceerd wordt beoordeeld.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: NOS Journaal (avondeditie, vermoedelijk 20:00-uitzending)
- Datum: 20.01.2025
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Verslaggever: Presentator niet bij naam genoemd in transcript; correspondent Washington: Rudy Bouma; sportverslaggever: Henry (achternaam niet vermeld); weervrouw: Roosmarijn
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Rudy Bouma	NOS-correspondent Washington	NOS (journalistiek)	Neutraal/journalistiek
Burgemeester Schouten	Burgemeester Rotterdam	Lokaal bestuur (D66-achtergrond)	Midden-progressief
Politiewoordvoerder (niet bij naam)	Politie Amsterdam	Overheid	Neutraal/institutioneel
Schoolmedewerker (niet bij naam)	Medewerker Amsterdamse school	Onderwijs	Neutraal
Jongere 1 (niet bij naam)	Scholier Amsterdam	Geen	Neutraal
Jongere 2 (niet bij naam)	Scholier Amsterdam	Geen	Neutraal
PSV-trainer (niet bij naam)	Hoofdtrainer PSV	Sport	Neutraal
Aniek van Koot	Rolstoeltennisster	Sport	Neutraal
Jiske Griffioen	Rolstoeltennisster	Sport	Neutraal
Lewis Hamilton	Formule 1-coureur	Sport	Neutraal

Hoofdthema

De uitzending behandelt als hoofdthema de inauguratie en eerste presidentiële decreten van Donald Trump als 47e president van de Verenigde Staten, aangevuld met binnenlands nieuws over explosies en afpersing, en sportnieuws.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENSELECTIE

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Rudy Bouma — NOS-correspondent Washington

Tijdstempel: 02:06

Uitspraak

"Hij gaat straks de keten ondertekenen... tijdens de bijeenkomst in de Arena."

Indeling: Bouma is een journalistieke verslaggever, geen onafhankelijk wetenschappelijk expert. Zijn rol is feitelijke verslaggeving ter plaatse, niet inhoudelijke duiding.

Ontbrekende tegenstem: Een politicoloog gespecialiseerd in Amerikaans constitutioneel recht had de reikwijdte en precedentwerking van de decreten kunnen duiden.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: NOS wordt gefinancierd door de Nederlandse overheid via de publieke omroep. Structureel belang bij evenwichtige berichtgeving conform Mediawet; geen direct commercieel belang.

(b) MANDAAT: Mandaat is journalistieke verslaggeving, niet wetenschappelijke analyse. Compatibel met feitelijke berichtgeving, minder geschikt voor diepgaande duiding.

D1 Belangenconflict: +1 — Publiek gefinancierd, geen commercieel belang, maar institutionele afhankelijkheid van overheidsfinanciering

D2 Persoonlijk risico: +1 — Correspondent ter plaatse, reputatierisico bij onjuiste berichtgeving

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Journalistieke expertise, geen wetenschappelijke specialisatie in Amerikaans recht of politicologie

D4 Consistentie van mening: +1 — NOS-verslaggeving is doorgaans consistent in toon

D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Overwegend feitelijk en datagedreven

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (verslaggever, geen primaire onderzoeker)

• TOTAAL: +6 → BRONNENVERKEERSLICHT: GROEN

(c) VAKBEKWAAMHEID: De verslaggeving wordt als neutraal geframed en is dat grotendeels ook, maar de afwezigheid van onafhankelijke experts creëert een structureel gat in de duiding.

Expert 2: Burgemeester Schouten — Rotterdam

Tijdstempel: 08:43

Uitspraak

"Allereerst door te zorgen dat we mensen oppakken die deze explosieven plaatsen."

Indeling: Schouten spreekt als bestuurder, niet als onafhankelijk expert. Haar positie is institutioneel: zij is verantwoordelijk voor de openbare orde in Rotterdam.

Ontbrekende tegenstem: Een criminoloog of socioloog had de achtergronden van de explosies en de effectiviteit van de aanpak kunnen duiden.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Gemeente Rotterdam, publiek gefinancierd. Belang bij het tonen van daadkracht en effectief bestuur.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

(b) MANDAAT: Bestuurlijk mandaat, niet wetenschappelijk. Structureel belang bij het presenteren van de eigen aanpak als adequaat.

D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij positieve beeldvorming van eigen beleid

D2 Persoonlijk risico: 0 — Beperkt persoonlijk risico bij deze uitspraken

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Bestuurlijke expertise, geen criminologische specialisatie

D4 Consistentie van mening: +1 — Consistent met bestuurlijke lijn

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend feitelijk, enige mate van beleidsretoriek

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (bestuurder, geen primaire onderzoeker)

• **TOTAAL: +2 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL**

(c) VAKBEKWAAMHEID: Schouten wordt als gezaghebbende stem gepresenteerd zonder kritische tegenvraag over de effectiviteit van het beleid.

Ontbrekende expertengroepen:

- Politicoloog/Amerika-deskundige voor duiding Trump-decreten
- Criminoloog voor duiding explosies en afpersing
- Klimaatwetenschapper voor duiding klimaatbeleid Trump

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Rudy Bouma — NOS-correspondent Washington	+1	+1	+1	+1	+2	0	+6	GROEN
Burgemeester Schouten — Rotterdam	-1	0	+1	+1	+1	0	+2	GEEL

Samenvatting (Matrixresultaat):

- Rudy Bouma: GROEN (+6) — Betrouwbare feitelijke verslaggever, geen wetenschappelijke expert
- Burgemeester Schouten: GEEL (+2) — Bestuurder met institutioneel belang, geen onafhankelijke expert

2. BRONSELECTIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: NOS-correspondent Rudy Bouma

Tijdstempel: 02:06 — Uitspraak: "Hij gaat straks de keten ondertekenen... tijdens de bijeenkomst in de Arena."

(a) Financiering en beheer: NOS, publiek gefinancierd via rijksoverheid.

(b) Structureel belangenconflict: Geen direct commercieel belang; institutionele afhankelijkheid van overheidsfinanciering kan subtiele druk creëren.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijke politicoloog of constitutioneel jurist had de decreten kunnen analyseren.

Ontbrekende tegenbron

Academische of onafhankelijke onderzoeksinstelling.

Bron 2: Politie Amsterdam (woordvoerder niet bij naam)

Tijdstempel: 10:13 — Uitspraak: "Wij willen ze verzoeken: Doe vooral aangifte."

(a) Financiering: Rijksoverheid, publiek gefinancierd.

(b) Structureel belangenconflict: Institutioneel belang bij het aanmoedigen van aangifte en het tonen van daadkracht.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijke jeugdzorgdeskundige of socioloog had de bredere context van online afpersing kunnen duiden.

Bron 3: Schoolmedewerker Amsterdam (niet bij naam)

Tijdstempel: 10:28 — Uitspraak: "Het is niet alleen de angst, maar ook heel erg de schaamte."

(a) Financiering: Publiek onderwijs, overheidsfinanciering.

(b) Structureel belangenconflict: Geen direct belang; ervaringsdeskundige perspectief.

(c) Ontbrekende tegenbron: Oudervertegenwoordiger of jeugdpsycholoog.

Geruchtenstoets (strafpunten): Geen beweringen zonder primaire bron aangetroffen in het transcript. Alle feitelijke claims zijn gebaseerd op waarneembare gebeurtenissen of officiële uitspraken. Geen strafpunten.

Samenvatting: De bronselectie is beperkt tot institutionele bronnen (overheid, politie, NOS-correspondent) zonder onafhankelijke wetenschappelijke of maatschappelijke tegenstemmen. Dit leidt tot een eenzijdig institutioneel perspectief, met name bij de Trump-berichtgeving waar geen enkele onafhankelijke duiding wordt geboden.

3. TIJDSVERDELING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd:

- Trump-inauguratie (verslaggeving + correspondent): ca. 7 min. (29%)
- Binnenlands nieuws explosies Rotterdam/Den Haag/Zandvoort: ca. 1,5 min. (6%)
- Binnenlands nieuws afpersing Amsterdam: ca. 2 min. (8%)
- Gaza-bestand en hulpkonvooien: ca. 1,5 min. (6%)
- Sportnieuws (tennis, PSV, overig): ca. 7 min. (29%)
- Weerbericht: ca. 1 min. (4%)
- Overig nieuws (PostNL, wolf, Eerste Kamer, Herinneringscentrum): ca. 2 min. (8%)
- Presentator/overgangen: ca. 2 min. (8%)

Samenvatting: De tijdsverdeling weerspiegelt de nieuwswaarde van de dag: de Trump-inauguratie en sport domineren elk ca. 29% van de uitzending. Er is geen politieke asymmetrie in spreektijd aantoonbaar, omdat geen politieke partijen of tegenstrijdige posities aan het woord komen. De verdeling is voor een avondjournaal gebruikelijk.

4. WEGLATEN (Selectieve Weglating)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglating 1:

Context

Geen reactie van de Nederlandse regering op de inauguratie van Trump.

Relevant bij: 00:40 — "Trump ondertekent vandaag tientallen presidentiële decreten."

Effect

De kijker krijgt geen beeld van hoe de Nederlandse coalitieregering (met name PVV en VVD, die ideologische verwantschap hebben met Trump) de inauguratie beoordeelt. Dit is politiek relevant voor het Nederlandse publiek.

Weglating 2:

Context

Geen duiding van de gratiëring van Capitoool-bestormers in relatie tot de rechtsstaat.

Relevant bij: 01:52 — "Een andere belofte die Trump al lange tijd maakt, is om gratie te verlenen aan de bestormers van het Capitoool in 2021."

Effect

De feitelijke vermelding zonder duiding suggereert dat dit een routineuze maatregel is, terwijl het een fundamentele rechtsstaat-kwestie betreft die internationaal breed werd becommentarieerd.

Weglating 3:

Context

Geen inhoudelijke duiding van de aanwezigheid van Elon Musk en Mark Zuckerberg bij de inauguratie.

Relevant bij: 05:10 — "En ook de allerrijksten zijn uitgenodigd. Zoals de techbazen Elon Musk en Mark Zuckerberg bijvoorbeeld. Ze hebben een goede plek gekregen."

Effect

De vermelding zonder context verhult de politieke betekenis van de aanwezigheid van techbazen bij een presidentiële inauguratie, inclusief de implicaties voor vrijheid van meningsuiting en platformregulering.

Samenvatting: De uitzending laat systematisch duiding weg bij politiek gevoelige elementen van de Trump-inauguratie. Dit is deels verklaarbaar door het feitelijke karakter van een avondjournaal, maar de consequente afwezigheid van context bij rechtsstaat-gerelateerde onderwerpen is een structureel patroon.

Ontbrekende stemmen

- Politicoloog/Amerika-deskundige: Had de betekenis en reikwijdte van de presidentiële decreten kunnen duiden in historische en constitutionele context.
- Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken: Had de gevolgen voor de Nederlandse en Europese buitenlandpolitiek kunnen toelichten.
- Klimaatwetenschapper of milieuorganisatie: Had de gevolgen van het terugtrekken uit klimaatakkoorden kunnen duiden.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Migratierechtsdeskundige: Had de juridische en humanitaire implicaties van de grensmaatregelen kunnen bespreken.
- Vertegenwoordiger van Amerikaanse civiele samenleving: Had het perspectief van gewone Amerikanen kunnen vertegenwoordigen.
- EU-functionaris of Europees parlements lid: Had de gevolgen voor de transatlantische betrekkingen kunnen duiden.
- Mediadeskundige: Had de rol van techbazen bij de inauguratie en de vrijheid van meningsuiting kunnen analyseren.
- Historicus: Had de inauguratie in historisch perspectief kunnen plaatsen, inclusief vergelijking met eerdere presidenten.

5. CIJFERMATIGE MANIPULATIE

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 01:11

Cijfer: "Naar verwachting gaan zo'n 10 decreten over strengere grensbeveiliging."

Dimensies: (a) Absolutwaarde getoond (10 decreten) — (b) Aandeel niet getoond (10 van hoeveel totaal?) — (c)

Trend niet getoond

Ontbrekende context

Het totale aantal decreten dat Trump zou ondertekenen wordt niet vermeld, waardoor de relatieve omvang van de grensmaatregelen niet kan worden beoordeeld.

Effect

Lichte overschatting van het aandeel grensmaatregelen mogelijk, maar de impact is beperkt.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 12:15

Cijfer: "Gisteren reden 630 vrachtwagens met hulpgoederen Gaza binnen. Vandaag gingen opnieuw honderden vrachtwagens de grens over."

Dimensies: (a) Absolutwaarde getoond — (b) Aandeel niet getoond (wat is de behoefte? wat is de capaciteit?) — (c) Trend aangeduid (gisteren vs. vandaag)

Ontbrekende context

De dagelijkse behoefte aan hulpgoederen in Gaza wordt niet vermeld, waardoor de kijker niet kan beoordelen of 915 vrachtwagens voldoende is.

Effect

Mogelijk te positief beeld van de humanitaire situatie.

Samenvatting: Er is geen sprake van systematische cijfermatige manipulatie. De twee bevindingen betreffen onvolledige contextualisering van cijfers, wat in een avondjournaal met beperkte zendtijd deels verklaarbaar is.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 05:05

Citaat "Vanuit Argentinië de rechtse-radical president Milei."

Techniek: Milei wordt als enige aanwezige leider voorzien van een ideologisch label ("rechtse-radical"). Andere aanwezige leiders (premier Italië, oud-presidenten) krijgen geen vergelijkbaar label.

Effect

Door Milei als "rechtse-radical" te kwalificeren en hem te plaatsen in de context van de Trump-inauguratie, wordt een impliciete associatie gelegd tussen Trump en radicalisme, zonder dat dit expliciet wordt gesteld.

Associatie 2:

Tijdstempel: 05:10

Citaat "En ook de allerrijksten zijn uitgenodigd. Zoals de techbazen Elon Musk en Mark Zuckerberg bijvoorbeeld. Ze hebben een goede plek gekregen."

Techniek: De formulering "de allerrijksten" plaatst Musk en Zuckerberg in een frame van plutocratische invloed, zonder dat hun aanwezigheid inhoudelijk wordt geduid.

Effect

Impliciete suggestie dat de inauguratie een evenement is voor de superrijken, wat een negatieve connotatie heeft zonder dat dit expliciet wordt onderbouwd.

Bronnencheck voor als "complotdenker" geframede personen: Niet van toepassing in deze uitzending.

Samenvatting (Categorietoewijzing):

- Milei: Feitelijk label ("rechtse-radicaal" is een gangbare politicologische kwalificatie), maar asymmetrisch toegepast ten opzichte van andere aanwezige leiders. Geen sprake van ernstige guilt by association, wel van selectieve labeling.
- Musk/Zuckerberg: Framing via "allerrijksten" zonder inhoudelijke duiding. Beperkte maar aanwezige associatieve techniek.

7. TIMING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:03 (begin)

Inhoud: "President Trump tekent meteen eerste decreten."

Timing-effect

De uitzending opent met de nadruk op de onmiddellijkheid en omvang van Trumps maatregelen ("meteen", "eerste decreten"). Dit zet de toon van urgentie en daadkracht, wat een positief frame voor Trump kan creëren, maar ook als alarmerend kan worden geïnterpreteerd afhankelijk van de kijker.

Bevinding 2:

Positie: 01:52 (vroeg in de uitzending)

Inhoud: "Een andere belofte die Trump al lange tijd maakt, is om gratie te verlenen aan de bestormers van het Capitool in 2021."

Timing-effect

De gratiëring van Capitool-bestormers wordt vroeg in de uitzending vermeld maar niet geduid. Door de plaatsing vóór de inauguratiespeech-fragmenten krijgt het een relatief prominente positie zonder inhoudelijke context.

Samenvatting: Er is geen sprake van systematische timing-manipulatie. De volgorde van onderwerpen volgt een gebruikelijke nieuwshiërarchie (internationaal groot nieuws eerst, dan binnenlands, dan sport). De twee bevindingen zijn marginaal.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch uitgangspunt (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:05

Uitlokkende gebeurtenis: Vermelding van aanwezige internationale leiders bij de inauguratie.

Reactie: "Vanuit Argentinië de rechtse-radical president Milei."

Vergelijking

De premier van Italië (Meloni, eveneens rechts-nationalistisch) wordt vermeld als "de premier van Italië" zonder ideologisch label (05:08). Oud-presidenten worden zonder label vermeld.

Asymmetrie: Milei krijgt een ideologisch kwalificerend label ("rechtse-radical"), Meloni niet, hoewel beide als rechts-nationalistisch worden beschouwd. Dit is een lichte asymmetrie, maar de term "rechtse-radical" is in de politicologische literatuur een gangbare kwalificatie voor Milei's positie.

Verontwaardigingsgraad: 1/5

Selectiviteit: 2/5

Samenvatting: Er is geen sprake van systematische selectieve verontwaardiging in de uitzending. De enige aanwijzing is de asymmetrische labeling van Milei versus Meloni, wat een lichte maar niet ernstige bias vertegenwoordigt.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Weglating — Totaalbeeld)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig behandelt de uitzending het onderwerp?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:40

Ontbrekend perspectief/feit: Inhoudelijke duiding van de presidentiële decreten door een onafhankelijke expert.

Relevantie: De decreten hebben verstrekkende gevolgen voor miljoenen mensen en voor de internationale betrekkingen. Een avondjournaal dat dit als hoofdonderwerp behandelt, zou minimaal één duidende stem moeten bevatten.

Impact

De kijker krijgt een lijst van maatregelen zonder context, waardoor de betekenis en reikwijdte niet kunnen worden beoordeeld.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 03:24

Ontbrekend perspectief/feit: De preventieve gratiëring door Biden van onder anderen Fauci en leden van de Capitool-onderzoekscommissie wordt vermeld maar niet geduid.

Relevantie: Dit is een uitzonderlijke stap die de spanning tussen de twee presidenten en de staat van de Amerikaanse rechtsstaat illustreert.

Impact

Zonder duiding blijft de politieke en juridische betekenis van deze maatregel onduidelijk voor de kijker.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 11:14

Ontbrekend perspectief/feit: Het Gaza-bestand en de humanitaire situatie worden behandeld zonder perspectief van humanitaire organisaties of bewoners van Gaza.

Relevantie: De humanitaire crisis in Gaza is een van de meest urgente internationale kwesties; de berichtgeving beperkt zich tot logistieke feiten.

Impact

De menselijke dimensie van de crisis blijft buiten beeld.

Samenvatting: De uitzending is feitelijk correct maar structureel onvolledig op het gebied van duiding en context. Dit is deels inherent aan het format van een avondjournaal, maar de consequente afwezigheid van onafhankelijke experts bij alle grote onderwerpen is een patroon dat de informatieve waarde beperkt.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 00:29

Citaat	"Vanaf het moment dat Trump campagne voerde, deed hij al de ene na de andere belofte. Hij wil veel veranderen. En hij heeft haast."
Manipulatie	Trump wordt ingekaderd als iemand die "haast heeft" en "veel wil veranderen", wat een frame van ongeduld en mogelijk roekeloosheid suggereert, zonder dat dit expliciet wordt gesteld.
Waarom problematisch	Een alternatief frame zou zijn: "Trump voert zijn verkiezingsbeloften direct uit", wat dezelfde feiten positiever zou inkleuren. De keuze voor "haast" heeft een licht negatieve connotatie.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 05:05

Citaat	"Vanuit Argentinië de rechtse-radical president Milei."
Manipulatie	Milei wordt als enige aanwezige leider voorzien van een ideologisch kwalificerend label, waardoor de inauguratie impliciet wordt geframed als een bijeenkomst van radicale rechtse leiders.
Waarom problematisch	Het label "rechtse-radicaal" is politicologisch verdedigbaar voor Milei, maar de asymmetrische toepassing (Meloni krijgt geen label) creëert een selectief frame.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 12:01

Citaat	"De vrachtwagens, die langzaam langs de puinhopen slingeren, zijn een prooi voor plundersaars."
Manipulatie	De hulpverlening in Gaza wordt ingekaderd als chaotisch en kwetsbaar ("prooi voor plundersaars"), wat de nadruk legt op de problemen bij de uitvoering in plaats van op de humanitaire vooruitgang.
Waarom problematisch	Dit frame kan de indruk wekken dat de hulpverlening ineffectief is, terwijl de hoofdboodschap (915 vrachtwagens) juist positief is.

Samenvatting: Er is sprake van een lichte maar consistente neiging tot negatieve framing bij Trump-gerelateerde berichtgeving en bij de Gaza-hulpverlening. Dit is niet systematisch genoeg om als ernstige bias te kwalificeren, maar het patroon is aanwijsbaar.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:05

Citaat	"Vanuit Argentinië de rechtse-radical president Milei."
Manipulatie	Het woord "radicale" heeft een negatieve connotatie in het Nederlandse taalgebruik en wordt doorgaans geassocieerd met extremisme.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "de rechtse president Milei" of "de libertarische president Milei". De toevoeging "radicale" is een waardeoordeel dat niet consistent wordt toegepast op andere aanwezige leiders.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 00:34

Citaat	"Hij wil veel veranderen. En hij heeft haast."
Manipulatie	"Haast" heeft in de context van politiek leiderschap een connotatie van overhaasting en gebrek aan zorgvuldigheid.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief: "Hij wil zijn beloften snel uitvoeren." De woordkeuze "haast" impliceert roekeloosheid zonder dat dit wordt onderbouwd.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 11:28

Citaat	"De Israëlische bombardementen zijn nog maar net gestopt of ze zijn er weer."
Manipulatie	"Ze zijn er weer" verwijst naar Hamas-strijders die tevoorschijn komen. De formulering suggereert dat Hamas onmiddellijk na het staken van de bombardementen herrijst, wat een frame van onvermijdelijkheid en futiliteit van het bestand creëert.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief: "Hamas-strijders kwamen tevoorschijn na het staken van de bombardementen." De huidige formulering heeft een dramatiserende connotatie.

Samenvatting: De woordkeuze is overwegend neutraal maar vertoont op enkele punten een lichte negatieve tendens bij Trump-gerelateerde berichtgeving en bij de beschrijving van de situatie in Gaza. De meest opvallende asymmetrie is het label "rechtse-radical" voor Milei.

12. MODERATIEGEDRAG

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch uitgangspunt (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 08:43

Uitlokkende gebeurtenis: Burgemeester Schouten legt haar aanpak van de explosies uit.

Citaat (presentator)

[Geen doorvraag zichtbaar in transcript — Schouten spreekt ononderbroken]

Vergelijking

Geen vergelijkbare situatie met een andere gast waarbij wel werd doorgevraagd.

Asymmetrie: Niet aantoonbaar op basis van het beschikbare transcript. Schouten wordt niet kritisch bevroegd, maar er is geen vergelijkbare situatie waarbij een andere gast wél kritisch werd bevroegd.

Samenvatting: Op basis van het beschikbare transcript is geen aantoonbare asymmetrie in moderatiegedrag vast te stellen. De uitzending bevat weinig interactieve interviews; de meeste bijdragen zijn monologen of verslaggeving. Het ontbreken van kritische doorvragen bij Schouten is opvallend maar niet aantoonbaar asymmetrisch.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verschillende hardheid/zachtheid van vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

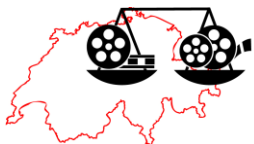
Aan Burgemeester Schouten, 08:43: [Geen expliciete vraag zichtbaar in transcript — Schouten spreekt in reactie op een niet-weergegeven vraag] — zacht/neutral

Aan Politie Amsterdam, 10:13: [Geen expliciete vraag zichtbaar in transcript — woordvoerder spreekt in reactie op een niet-weergegeven vraag] — zacht/neutral

Vergelijking

Beide institutionele bronnen worden niet kritisch bevraagd. Er is geen gast die harder wordt bevraagd, waardoor asymmetrie niet aantoonbaar is.

Samenvatting: Op basis van het beschikbare transcript is geen aantoonbare vragen-asymmetrie vast te stellen. De uitzending bevat geen confronterende interviews waarbij de hardheid van vragen kan worden vergeleken. Het ontbreken van kritische vragen aan alle geïnterviewden is een algemeen kenmerk van de uitzending, geen asymmetrie.

14. FALSE BALANCE

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

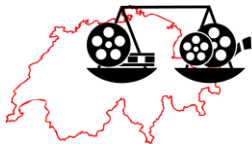
Tijdstempel: 15:17

Construct: "Het Wereld Anti-Doping Agentschap gaat niet in beroep in de dopingzaak van Swiatek."

Analyse

De berichtgeving over Swiatek presenteert de uitkomst (geen beroep WADA) als afsluiting van de zaak, zonder de bredere discussie over de geloofwaardigheid van het dopingonderzoek te vermelden. Er is geen false balance in de klassieke zin, maar de eenzijdige presentatie van de officiële uitkomst zonder kritische noot is opvallend.

Samenvatting: Er is geen sprake van klassieke false balance in deze uitzending. De uitzending presenteert geen kunstmatige gelijkwaardigheid tussen ongelijke posities. De bevinding bij Swiatek is marginaal en betreft eerder een kwestie van volledigheid dan van false balance.

15. AGENDA-SETTING

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Gesteld agenda-element: De inauguratie van Trump wordt behandeld als een feitelijk nieuwsevenement zonder politieke duiding voor Nederland.

Tijdstempel: 00:24 — Bewijs: "De Verenigde Staten hebben een nieuwe president."

Alternatieve agenda: De gevolgen van Trumps inauguratie voor de Nederlandse en Europese politiek, inclusief de reactie van de Nederlandse coalitieregering, hadden op de agenda kunnen staan.

Bevinding 2:

Gesteld agenda-element: De gratiëring van Capitool-bestormers wordt als een van de vele decreten gepresenteerd, zonder bijzondere nadruk op de rechtsstaat-implicaties.

Tijdstempel: 01:52 — Bewijs: "Een andere belofte die Trump al lange tijd maakt, is om gratie te verlenen aan de bestormers van het Capitool in 2021."

Alternatieve agenda: De betekenis van deze gratiëring voor de democratische rechtsstaat en de precedentwerking had op de agenda kunnen staan.

Bevinding 3:

Gesteld agenda-element: De aanwezigheid van techbazen bij de inauguratie wordt als curiositeit gepresenteerd ("Ze hebben een goede plek gekregen").

Tijdstempel: 05:10 — Bewijs: "En ook de allerrijksten zijn uitgenodigd. Zoals de techbazen Elon Musk en Mark Zuckerberg bijvoorbeeld."

Alternatieve agenda: De politieke betekenis van de verstrengeling van Silicon Valley met de nieuwe regering, inclusief de implicaties voor platformregulering en vrijheid van meningsuiting, had op de agenda kunnen staan.

Samenvatting: De uitzending stelt een agenda waarbij de Trump-inauguratie primair als spektakel en feitelijk nieuwsevenement wordt gepresenteerd, terwijl de politieke en maatschappelijke implicaties voor Nederland en Europa systematisch buiten de agenda blijven. Dit is deels verklaarbaar door het format, maar het patroon is consistent.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenselectie	H	6	Uitsluitend institutionele bronnen; geen onafhankelijke wetenschappelijke experts bij de Trump-berichtgeving
2	Bronselectie	H	5	Bronnen beperkt tot overheid en NOS-correspondent; geen onafhankelijke tegenbronnen
3	Tijdsverdeling	H	3	Gebruikelijke nieuwshiërarchie; geen politieke asymmetrie aantoonbaar
4	Weglaten	H	6	Systematisch ontbreken van duiding bij rechtsstaat-gerelateerde elementen van de Trump-inauguratie
5	Cijfermatige manipulatie	H	2	Geen systematische cijfermatige manipulatie; beperkte contextualisering van enkele cijfers
6	Schuld door associatie	H	4	Asymmetrische labeling van Milei als "rechtse-radical" zonder vergelijkbaar label voor andere leiders
7	Timing	H	3	Geen systematische timing-manipulatie; gebruikelijke nieuwsvolgorde
8	Selectieve verontwaardiging	H	2	Geen systematische selectieve verontwaardiging; lichte asymmetrie bij labeling Milei
9	Volledigheid	H	6	Structureel ontbreken van onafhankelijke duiding bij alle grote onderwerpen
10	Framing	S	4	Lichte negatieve framing bij Trump ("haast") en Gaza ("prooi voor plundersaars")
11	Woordkeuze	S	4	Asymmetrisch gebruik van "rechtse-radical" voor Milei; lichte negatieve connotaties bij Trump
12	Moderatiegedrag	S	2	Geen aantoonbare asymmetrie; algemeen ontbreken van kritische doorvragen
13	Vragen-asymmetrie	S	2	Geen aantoonbare vragen-asymmetrie; geen confronterende interviews
14	Schijnbalans	S	2	Geen klassieke false balance aangetroffen
15	Agenda-setting	S	5	Trump-inauguratie als spektakel gepresenteerd; politieke implicaties voor Nederland systematisch buiten agenda

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (Gemiddelde criteria 1-9): 4,1 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (Gemiddelde criteria 10-15): 3,2 / 10
- TOTAALSCORE (Gemiddelde alle 15 criteria): 3,7 / 10

Dominante Technieken

De 3 sterkste technieken in deze uitzending:

1. Experteselectie (Score 6): De uitzending maakt uitsluitend gebruik van institutionele bronnen (NOS-correspondent, burgemeester, politie) zonder onafhankelijke wetenschappelijke of maatschappelijke experts. Bij het grootste nieuwsonderwerp van de dag — de inauguratie van Trump met verstrekkende decreten — ontbreekt elke vorm van onafhankelijke duiding, waardoor de kijker geen instrumenten krijgt om de betekenis van de gebeurtenissen te beoordelen.

2. Weglaten / Volledigheid (Score 6): De uitzending laat systematisch duiding weg bij politiek gevoelige elementen: de gratiëring van Capitoel-bestormers, de aanwezigheid van techbazen, de gevolgen voor Nederland en Europa. Dit patroon van consequente weglating van context bij rechtsstaat-gerelateerde onderwerpen is het meest opvallende structurele kenmerk van de uitzending.

3. Agenda-setting (Score 5): De Trump-inauguratie wordt gepresenteerd als een feitelijk spektakel — decreten, ceremonie, aanwezigen — zonder de politieke en maatschappelijke implicaties voor Nederland en Europa op de agenda te plaatsen. De afwezigheid van Nederlandse politici en experts als commentatoren is een bewuste redactionele keuze die de agenda bepaalt.

Kernboodschappen van de Uitzending

**BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK): ** "Trump is president en gaat direct en snel grote veranderingen doorvoeren."

Techniek: Framing via woordkeuze ("haast", "meteen", "direct") — Bewijzen: 00:29, 00:34, 00:40

**BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK): ** "De inauguratie is een evenement voor radicale leiders en superrijken."

Techniek: Guilt by association via selectieve labeling (Milei als "rechtse-radical") en framing ("de allerrijksten") — Bewijzen: 05:05, 05:10

**BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK): ** "De explosies en afpersing in Nederland zijn ernstig maar worden aangepakt door de autoriteiten."

Techniek: Institutionele framing via exclusief gebruik van overheids- en politiebronnen zonder kritische tegenvraag — Bewijzen: 08:04, 10:13

Motivering: De uitzending scoort 3,7/10 en valt daarmee in de categorie "lichte tendens". De berichtgeving is overwegend feitelijk en correct, maar vertoont een consistent patroon van onvolledige contextualisering, selectieve labeling en agenda-setting die de kijker een beperkt beeld geeft van de politieke betekenis van de behandelde onderwerpen. De lichte negatieve framing bij Trump-gerelateerde berichtgeving (woordkeuze, labeling van Milei) en het systematisch ontbreken van onafhankelijke duiding zijn de meest opvallende kenmerken. In het licht van Mediawet Art. 2.1 is de uitzending niet in strijd met de pluralismeverplichting op het niveau van één uitzending, maar het patroon van institutionele bronselectie en het ontbreken van onafhankelijke experts verdient aandacht in het kader van het totale aanbod.

CONCLUSIE

De NOS Journaal-uitzending van 20 januari 2025 is een feitelijk correct avondjournaal dat de inauguratie van Trump, binnenlands nieuws en sport behandelt. De uitzending vertoont geen ernstige manipulatietechnieken maar wel een consistent patroon van structurele onvolledigheid: bij het grootste nieuwsonderwerp van de dag ontbreken onafhankelijke experts, Nederlandse politieke reacties en inhoudelijke duiding van rechtsstaat-gerelateerde elementen. De lichte negatieve framing bij Trump-gerelateerde berichtgeving (woordkeuze "haast", asymmetrisch label "rechtse-radical" voor Milei) is aanwijsbaar maar niet systematisch genoeg om als ernstige bias te kwalificeren. In het kader van Mediawet Art. 2.1 is de uitzending op zichzelf niet in strijd met de pluralismeverplichting, maar de consequente keuze voor institutionele bronnen boven onafhankelijke experts en het ontbreken van Nederlandse politieke context bij internationaal nieuws met directe relevantie voor Nederland zijn redactionele keuzes die de informatieve waarde van de uitzending beperken. Een gerichtsfeeste vaststelling van een schending van Art. 2.1 vereist analyse van het totale NPO-aanbod over een langere periode, niet van één uitzending.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENSELECTIE	6	●●●
2	BRONSELECTIE	5	●●●
3	TIJDSVERDELING	3	●●
4	WEGLATEN (Selectieve Weglating)	6	●●●
5	CIJFERMATIGE MANIPULATIE	2	●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	4	●●
7	TIMING	3	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	2	●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Weglating — Totaalbeeld)	6	●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	4	●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	4	●●
12	MODERATIEGEDRAG	2	●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	2	●
14	FALSE BALANCE	2	●
15	AGENDA-SETTING	5	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

4.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

3.2/10

Lichte onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

3.7/10

Lichte onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE INDELING (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Schending 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 (pluriformiteit)

Feitelijke omschrijving: De uitzending behandelt de inauguratie van Trump — het grootste internationale nieuwsonderwerp van de dag met directe relevantie voor de Nederlandse politiek — uitsluitend via een NOS-correspondent ter plaatse, zonder onafhankelijke experts, Nederlandse politici of maatschappelijke organisaties aan het woord te laten.

Bewijs: Tijdstempel 02:06 — Citaat: "In Washington is onze correspondent Rudy Bouma." — Geen andere stem over de Trump-inauguratie in de gehele uitzending.

Beoordeling: De afwezigheid van pluriforme stemmen bij het hoofdonderwerp van de uitzending is een aanwijzing voor beperkte pluriformiteit. Op het niveau van één uitzending is dit onvoldoende voor een formele schending van Art. 2.1, dat pluralisme over het totale aanbod vereist.

Schending 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 (evenwichtigheid)

Feitelijke omschrijving: De labeling van Milei als "rechtse-radical president" zonder vergelijkbaar label voor andere aanwezige leiders (Meloni) creëert een lichte maar aantoonbare asymmetrie in de berichtgeving.

Bewijs: Tijdstempel 05:05 — Citaat: "Vanuit Argentinië de rechtse-radical president Milei." — Tijdstempel 05:08 — Citaat: "En ook de premier van Italië is er vandaag bij." (geen label)

Beoordeling: De asymmetrische labeling is een aanwijzing voor beperkte evenwichtigheid, maar is op zichzelf onvoldoende voor een formele schending van Art. 2.1.

Geen schending aantoonbaar: De uitzending bevat geen aantoonbare schending van de onafhankelijkheidsverplichting van Art. 2.1. Er zijn geen aanwijzingen voor politieke sturing van de redactie of externe druk op de berichtgeving.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De NOS Journaal-uitzending van 20 januari 2025 voldoet op het niveau van één uitzending aan de minimumvereisten van Mediawet Art. 2.1, maar vertoont structurele kenmerken die bij herhaling over het totale aanbod tot een schending van de pluriformiteits- en evenwichtigheidseis kunnen leiden. De consequente keuze voor institutionele bronnen boven onafhankelijke experts, de asymmetrische labeling van politieke leiders en het ontbreken van Nederlandse politieke context bij internationaal nieuws met directe nationale relevantie zijn redactionele patronen die in het kader van het totale NPO-aanbod nader onderzoek verdienen. Een formele vaststelling van een schending van Art. 2.1 vereist analyse van een representatieve steekproef van uitzendingen over een langere periode, conform de jurisprudentie van het Commissariaat voor de Media.

BRONNEN-DIEPTECHECK (Verplicht voor alle geciteerde vakinstanties / NGO's / adviesinstanties)

1. NOS (Nederlandse Omroep Stichting)

1. FINANCIERING: Publiek gefinancierd via rijksoverheid (mediabegroting); geen commerciële inkomsten uit reclame op NPO 1/2/3.

2. MANDAAT: Wettelijk mandaat voor onafhankelijke, pluriforme en evenwichtige berichtgeving conform Mediawet Art. 2.1. Compatibel met neutrale berichtgeving.

3. BELANGENCONFLICT: Institutioneel belang bij het behoud van publieke financiering; politieke druk van PVV-coalitie die NPO als "linkse omroep" kwalificeert. Potentieel subtiel belang bij het vermijden van berichtgeving die aanleiding geeft tot politieke kritiek.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- D1 Belangenconflict: +1 — Publiek gefinancierd, geen commercieel belang, maar politieke druk aanwezig
D2 Persoonlijk risico: +1 — Reputatierisico bij onjuiste berichtgeving
D3 Vakbekwaamheid: +2 — Professionele journalistieke organisatie met redactionele standaarden
D4 Consistentie: +1 — Consistent in journalistieke aanpak
D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Overwegend feitelijk
D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (journalistieke organisatie)

• TOTAAL: +7 → BRONNENVERKEERSLICHT: GROEN

5. TEGENSTEM: Onafhankelijke mediaonderzoekers (bijv. Universiteit van Amsterdam, Mediamonitor) bieden een kritisch perspectief op NOS-berichtgeving.

2. Gemeente Rotterdam / Burgemeester Schouten

1. FINANCIERING: Publiek gefinancierd via gemeentelijke begroting en rijksuitkeringen.

2. MANDAAT: Bestuurlijk mandaat voor openbare orde en veiligheid. Niet compatibel met volledig neutrale wetenschappelijke analyse van criminaliteitsproblemen.

3. BELANGENCONFLICT: Institutioneel belang bij het presenteren van de eigen aanpak als adequaat en effectief; politiek belang bij het tonen van daadkracht.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

- D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij positieve beeldvorming
D2 Persoonlijk risico: 0 — Beperkt persoonlijk risico
D3 Vakbekwaamheid: +1 — Bestuurlijke expertise, geen criminologische specialisatie
D4 Consistentie: +1 — Consistent met bestuurlijke lijn
D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend feitelijk
D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron

• TOTAAL: +2 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: Een onafhankelijk criminoloog of socioloog had de effectiviteit van de aanpak en de achtergronden van de explosies kunnen duiden.

3. Politie Amsterdam

1. FINANCIERING: Rijksoverheid, publiek gefinancierd.

2. MANDAAT: Handhaving van de openbare orde. Niet compatibel met volledig neutrale analyse van sociale oorzaken van criminaliteit.

3. BELANGENCONFLICT: Institutioneel belang bij het aanmoedigen van aangifte en het tonen van effectieve opsporing; belang bij het presenteren van de eigen aanpak als adequaat.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

- D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij positieve beeldvorming
D2 Persoonlijk risico: 0 — Beperkt persoonlijk risico
D3 Vakbekwaamheid: +1 — Operationele expertise, geen sociaalwetenschappelijke specialisatie
D4 Consistentie: +1 — Consistent met institutionele lijn
D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend feitelijk
D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron

• TOTAAL: +2 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: Een jeugdzorgdeskundige of socioloog had de bredere context van online afpersing onder jongeren kunnen duiden.

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toewijzing die zelf kritisch moet worden beoordeeld. Alle drie de geciteerde bronnen in deze uitzending zijn institutionele bronnen met een structureel belang bij een bepaalde beeldvorming. De afwezigheid van onafhankelijke wetenschappelijke bronnen is het meest opvallende structurele kenmerk van de bronselectie in deze uitzending.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
NOS (Nederlandse Omroep Stichting)	+1	+1	+2	+1	+2	0	+7	GROEN

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Gemeente Rotterdam / Burgemeester Schouten	-1	0	+1	+1	+1	0	+2	GEEL
Politie Amsterdam	-1	0	+1	+1	+1	0	+2	GEEL

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

---

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

---

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.